

Resultaten evaluatie Schoolfruit- en groenteprogramma 2018 - 2019

Rijksdienst voor Ondernemend
Nederland

Right Marktonderzoek en Advies B.V.

Telefoon : 038 - 4212185
Projectleider : de heer G. Hamstra
Projectnummer : 4630-05
Aangevraagd door : RvO.nl
Datum : 3 juni 2019
Status : definitief

Inhoud

Samenvatting	3
1. Onderzoeksopzet	6
1.1 Aanleiding	6
1.2 Doelstelling onderzoek	6
1.3 Doelgroep onderzoek	6
1.4 Onderzoeksmethode en steekproef	7
1.5 Vragenlijst en veldwerkperiode	7
1.6 Rapportage	7
2. Resultaten primair onderwijs	8
2.1 Deelname aan EU-Schoolfruit-programma	8
2.2 Levering van schoolfruit	13
2.2.1 Variatie in levering	13
2.2.2 Kwaliteit van levering.....	14
2.2.3 Geschikt fruit	15
2.2.4 Contact met leverancier	17
2.3 Communicatie en lesmateriaal EU-Schoolfruit- en groenteprogramma	19
2.3.1 Digitale nieuwsbrief	20
2.3.2 Startpakket.....	22
2.3.3 Ouderbrochure	25
2.3.4 Folder	26
2.3.5 Website.....	27
2.3.6 Digibord lesmateriaal	28
2.3.7 Groente- en fruitcertificaat	30
2.3.8 Voorkeur papieren of digitale informatie	31
2.3.9 Eigen informatie	32
2.3.10 Algehele tevredenheid informatie	33
2.3.11 Extra ondersteuning.....	34
2.4 Beoordeling EU-Schoolfruitprogramma	35
2.4.1 Beoordeling registratie.....	35
2.4.2 Waardering EU-Schoolfruitprogramma	37
2.4.3 Reacties	38
2.4.4 Voortzetting	39
2.5 Slotopmerkingen	44
3. Bijlage: achtergrondkenmerken primair onderwijs	45

Samenvatting

In het schooljaar 2018-2019 hebben bijna 3.000 basisscholen deelgenomen aan het EU-Schoolfruit- en groenteprogramma (hierna te noemen EU-Schoolfruitprogramma). Aan hen is een online vragenlijst voorgelegd, om inzicht te krijgen in de uitvoering van het EU-Schoolfruitprogramma en de tevredenheid hierover. Uiteindelijk hebben 2.157 basisscholen deelgenomen aan het onderzoek. Een grote meerderheid (86%) van de dit jaar deelnemende basisscholen geeft aan eerder mee te hebben gedaan aan het programma. In deze samenvatting worden de belangrijkste uitkomsten besproken.

Schoolfruit als aanvulling op beleid gezonde voeding

Veel scholen (85%) hadden voorafgaand aan het EU-Schoolfruitprogramma al een beleid voor het eten van groente en fruit op school. Zo had 44% van de scholen al vaste fruit- en groente dagen op school, stimuleerde nog eens 43% van de scholen om fruit / groente mee te nemen en had 39% van de scholen een beleid ten aanzien van gezonde voeding. Daar waren scholen reeds vaste fruit- en groentedagen hadden ingesteld werd dit in veel gevallen door het volledige team nageleefd. De belangrijkste motivatie om beleid te maken op het gebied van groente en fruit is hoofdzakelijk dat scholen het belangrijk vinden om gezonde voeding te stimuleren en kinderen al vroeg kennis te laten maken met verschillende soorten groente en fruit.

92% van de scholen zegt bekend te zijn met de Gezonde School-aanpak en een derde van de scholen heeft een vignet of is bezig een vignet te halen.

Waardering EU-Schoolfruitprogramma hoog

Zo goed als alle scholen (98%) zijn (heel) positief over het EU-Schoolfruitprogramma. Men vindt het een mooi initiatief en vindt het belangrijk om gezonde voeding te stimuleren. Ook kinderen en leraren zijn erg tevreden over het programma, 85% van de scholen geeft aan dat de meeste kinderen en leraren enthousiast zijn. Het enthousiasme onder ouders is iets lager, maar nog altijd zegt driekwart van de scholen dat de meeste ouders enthousiast zijn. Veel scholen hebben het gevoel dat kinderen, door het EU-Schoolfruitprogramma vaker fruit en groente meenemen naar school.

Meer variatie en betere kwaliteit dan vorig jaar

Ten opzichte van schooljaar 2017-2018 wordt er dit schooljaar net iets meer variatie ervaren in het geleverde fruit en groente, waarbij men over het algemeen meer variatie ervaart in het geleverde fruit dan in de geleverde groente. Ook de kwaliteit van het geleverde fruit en de groente is verbeterd ten opzichte van een jaar geleden, waarbij de kwaliteit van de groente nog net iets hoger ligt dan de kwaliteit van het fruit.

Nog altijd een voorkeur voor eenvoudig te bereiden fruit, al is variatie ook belangrijk

Appels zijn nog altijd het meest populair als het gaat om fruit- en groentesoorten die het meest geschikt zijn, gevolgd door peren, bananen en mandarijnen. Scholen vinden het belangrijk dat het fruit eenvoudig te bereiden en uit te delen is en daarnaast zijn kinderen van huis uit gewend deze fruitsoorten te eten, wat de consumptie ook vereenvoudigt. Toch zijn veel scholen van mening dat variatie ook belangrijk is. Tot de minst geschikte soorten rekent men de radijs en de ananas. De meeste kinderen kennen de radijs niet en vinden het daarnaast niet lekker. Ananas wordt als te bewerkelijk ervaren.

Scholen tevreden over contact met leverancier

Over het contact met de leverancier zijn zo goed als alle scholen tevreden. Daar waar scholen iets minder tevreden zijn over het contact heeft dit vooral als oorzaak dat er niet altijd wordt gereageerd op ingediende klachten.

Over het algemeen worden er weinig problemen ervaren met de leverancier van de groente en het fruit. Bijna driekwart van de scholen geeft aan nooit problemen te hebben gehad. Scholen die wel problemen hebben ervaren noemen zaken als problemen omtrent de kwaliteit van het geleverde fruit of de groente of de hoeveelheid die geleverd werd. Daar waar scholen daadwerkelijk een klacht hebben ingediend is deze voor een meerderheid van de scholen (grotendeels) naar tevredenheid afgehandeld.

Tevredenheid over informatievoorziening en lesmateriaal

Bijna alle scholen (94%) zijn (zeer) tevreden over de informatie die wordt gedeeld over het EU-Schoolfruitprogramma. Slechts een enkeling is iets minder tevreden, waarbij dit voornamelijk te maken heeft met de grote hoeveelheid informatie die men ontvangt. De afzonderlijke middelen worden allemaal positief beoordeeld, waarbij het hoogste cijfer (8,0) gaat naar de digitale nieuwsbrief.

Met ingang van het schooljaar 2018-2019 is er ook een nieuwsbrief voor ouders. Meer dan de helft van de scholen waardeert de mogelijkheid dat ouders zelf een nieuwsbrief ontvangen en slechts 14% noemt deze nieuwsbrief overbodig, waarbij vooral gerefereerd wordt aan de grote hoeveelheid informatie die ouders reeds ontvangen.

De website www.euschoolfruit.nl is dit jaar nog net iets beter bezocht dan het afgelopen jaar; 94% van de scholen heeft de website bezocht in vergelijking met 88% vorig schooljaar. De belangrijkste reden om de website te bezoeken is de inschrijving voor EU-Schoolfruit, gevolgd door het vinden van algemene informatie over het EU-Schoolfruitprogramma of informatie over leveranciers of de levering.

De helft van de deelnemende scholen was op de hoogte van het aanbod van digitaal lesmateriaal en ongeveer 20% van de deelnemende scholen heeft ook daadwerkelijk gebruikgemaakt van het materiaal. Deze scholen waarderen het digibord lesmateriaal gemiddeld met een 7,8. Vanaf schooljaar 2019-2020 wordt het lesmateriaal van EU-

Schoolfruit en Smaaklessen gecombineerd aangeboden in het nieuwe digitale lesportaal Chef!. Ongeveer een kwart van de scholen denkt gebruik te gaan maken van Chef! en nog eens twee derde gaat het in overweging nemen.

Aan de scholen is gevraagd of zij een voorkeur hebben voor een papieren of digitale versie van informatiematerialen. Wat het lesboekje betreft is er niet een grote voorkeur voor een papieren of een digitale versie. De ouderbrochure en het Stappenplan ziet een meerderheid van de scholen het liefst digitaal verschijnen, al zegt nog wel een kwart van de scholen beide documenten zowel op papier als digitaal te willen ontvangen.

Voortzetting eten groente en fruit op school

Aan de scholen is gevraagd in hoeverre er aandacht blijft voor het eten van groente en fruit op school na de laatste levering. Een meerderheid van de scholen geeft aan vaste fruit- en groentedagen te hebben ingesteld, of in ieder geval het meenemen van fruit en groente te stimuleren. 13% van de scholen geeft aan geen vaste fruit- en groentedagen te hebben ingesteld en geeft hiervoor als reden andere prioriteiten te hebben of dat er onvoldoende financiële middelen beschikbaar zijn (bij ofwel de ouders ofwel de school).

Ook is gevraagd of men het schoolfruit in schooljaar 2019-2020 gaat voorzetten. 90% van de scholen hoopt weer mee te mogen doen met het EU-Schoolfruitprogramma en gaat daarnaast zelf ook aandacht besteden aan het eten van voldoende fruit en groente, bijvoorbeeld door het stimuleren van ouders om fruit en groente mee te geven naar school. Op de vraag of scholen zich volgend jaar opnieuw gaan inschrijven voor het EU-Schoolfruitprogramma antwoordt 98% dit (waarschijnlijk) te gaan doen. Slechts 2% moet hier nog even over nadenken, maar zal dit waarschijnlijk niet gaan doen.

1. Onderzoeksopzet

1.1 Aanleiding

Het doel van het EU-Schoolfruitprogramma is in de eerste plaats de afzetbevordering van fruit en groente in Nederland. Daarnaast is het programma een laagdrempelige stimulans om te bevorderen dat schoolgaande kinderen samen fruit en groente eten in de klas. Binnen het EU-Schoolfruitprogramma krijgen scholen voor elke leerling een gratis periode fruit of groente. Na deze periode bepalen ouders en de school zelf of en hoe zij doorgaan met het gezamenlijk eten van fruit en groente in de klas. Alle basisscholen in Nederland mogen zich inschrijven, op voorwaarde dat de hele school meedoet. Afhankelijk van het aantal inschrijvingen kunnen alle scholen of een deel van de scholen inderdaad meedoen met het programma. Voor dit schooljaar gold dat alle inschreven scholen uiteindelijk konden deelnemen.

In het voorjaar van 2010 is het EU-Schoolfruitprogramma in Nederland op 800 basisscholen van start gegaan. Ook voor het schooljaar 2018-2019 konden scholen zich aanmelden, waarbij bijna 3.000 basisscholen dit schooljaar aan het programma hebben meegedaan. Deze scholen kregen eens per week fruit en groente geleverd voor alle leerlingen. Aanvullend ontvingen de scholen lesmateriaal, zodat in elke groep een les over fruit en groente gegeven kon worden. Op deze manier wordt het eten van fruit en groente de gewoonste zaak van de wereld. De insteek is dat de leerlingen ook na afloop van het programma gezond blijven eten.

Het EU-Schoolfruitprogramma wordt uitgevoerd door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland en Steunpunt Smaaklessen & EU-Schoolfruit. De praktische levering van de groente en het fruit wordt uitgevoerd door 8 erkende leveranciers.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland wil het EU-Schoolfruitprogramma jaarlijks evalueren om inzicht te krijgen in het effect van de campagne. Dit is tevens een eis van de EU voor de uitvoering van het programma. Daarom is er na afloop van de schoolfruitperiode onder de deelnemende scholen een procesevaluatie uitgevoerd.

1.2 Doelstelling onderzoek

Het doel van de procesevaluatie is het inzichtelijk maken van de uitvoering van het EU-Schoolfruitprogramma en de tevredenheid over het programma bij de scholen.

1.3 Doelgroep onderzoek

De doelgroep van de procesevaluatie bestaat uit alle basisscholen die vanaf medio november 2018 tot en met april 2019 hebben deelgenomen aan het EU-Schoolfruitprogramma.

1.4 Onderzoeksmethode en steekproef

Onder de deelnemende basisscholen is een online onderzoek uitgevoerd. Het onderzoek is uitgevoerd in opdracht van Rijksdienst voor Ondernemend Nederland door Right Marktonderzoek in Zwolle.

De schoolfruitcoördinatoren van de deelnemende scholen zijn via een persoonlijke e-mail uitgenodigd voor deelname aan het online onderzoek. De uitnodigingen zijn verstuurd door Right Marktonderzoek, uit naam van het EU-Schoolfruitprogramma. Aan de scholen die in de loop van de veldwerkperiode nog niet hadden deelgenomen aan het onderzoek, is een herinneringsmail gestuurd.

Het veldwerk voor het onderzoek heeft plaatsgevonden in de periode van 4 tot en met 29 april 2018. Dit was in de laatste weken van de gratis levering voor het EU-Schoolfruitprogramma. In totaal zijn er 2.793 uitnodigingen voor het onderzoek verstuurd, waarbij scholen met meerdere locaties en dezelfde schoolfruitcoördinator slechts een keer voor het onderzoek zijn uitgenodigd. Van de uitgenodigde scholen hebben 2.157 basisscholen (77%) aan het onderzoek deelgenomen.

1.5 Vragenlijst en veldwerkperiode

De vragenlijst die is gebruikt bij de voorgaande procesevaluatie onder basisscholen, vormde de basis van de vragenlijst voor de huidige meting onder deze scholen. De vragenlijst is op enkele punten aangepast (naar actualiteit en relevantie).

1.6 Rapportage

De meeste vragen in het onderzoek zijn aan alle respondenten gesteld. Daar waar dit niet het geval is, is de basis genoemd.

2. Resultaten primair onderwijs

2.1 Deelname aan EU-Schoolfruit-programma

Onderstaande tabel laat zien op welke wijze de scholen in contact zijn gekomen met het EU-Schoolfruitprogramma.

*Tabel 2.1 Op welke wijze bent u in contact gekomen met het EU-Schoolfruitprogramma?
 (alle scholen / meerdere antwoorden mogelijk)*

	n	%
Onze school heeft eerder meegedaan met het EU-Schoolfruitprogramma	1.859	86%
Gezonde School	348	16%
Steunpunt Smaaklessen & EU-Schoolfruit	298	14%
Via internet	171	8%
Via de post, mailing	159	7%
Andere scholen	132	6%
GGD	97	4%
JOGG (Jongeren Op Gezond Gewicht)	85	4%
Leverancier(s) van fruit en groente	14	1%
Voedingscentrum Nederland	12	1%
Jong Leren Eten	12	1%
Via tijdschriften	6	0%
Via kranten	5	0%
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl)	2	0%
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit	1	0%
Anders	53	2%

Het overgrote deel van de ondervraagde scholen heeft al eens eerder meegedaan met het EU-Schoolfruitprogramma. Andere wijzen waarop scholen in contact zijn gekomen met het EU-Schoolfruitprogramma zijn Gezonde School en het Steunpunt Smaaklessen & EU-Schoolfruit.

Aan de scholen is gevraagd of zij voordat zij begonnen met het EU-Schoolfruitprogramma al een beleid hadden ten aanzien van gezonde voeding op school. Onderstaande tabel toont het resultaat.

Tabel 2.2 Had uw school voorafgaand aan het EU-Schoolfruitprogramma al een beleid voor het eten van groente en fruit of gezonde voeding op school? (basis = alle scholen / meerdere antwoorden mogelijk)

	n	%
Ja, we hadden al vaste fruit- / groentedagen op school	956	44%
Ja, we stimuleerden al om fruit / groente mee te nemen (niet verplicht)	924	43%
Ja, we hadden al een beleid ten aanzien van gezonde voeding (zoals geen koek en snoep mee naar school, gezonde traktaties)	843	39%
Ja, we deden al mee aan een ander programma op het gebied van gezonde voeding	245	11%
Ja, anders	124	6%
Nee, we hadden geen beleid ten aanzien van het eten van groente en fruit op school	315	15%

Van de scholen die al vaste fruit- / groentedagen op school hadden bleek dit in twee derde van de gevallen te gaan om minimaal drie dagen in de week.

Van de scholen die al wel stimuleerden om fruit / groente mee te nemen naar school stimuleerde twee derde van de scholen de leerlingen elke dag fruit / groente mee te brengen.

De meeste scholen hadden voorafgaand aan het EU-Schoolfruitprogramma al een beleid voor het eten van groente en fruit of gezonde voeding op school, slechts 15% van de scholen had geen beleid.

Tabel 2.3 In hoeverre wordt het beleid van vaste fruit- / groentedagen door het team nageleefd? (basis = alle scholen die al vaste fruit- / groentedagen hadden op school; n = 956)

	n	%
Door het volledige team	805	84%
Door ongeveer 75% van het team	132	14%
Door ongeveer de helft van het team	16	2%
Door minder dan de helft van het team	3	0%

Aan de scholen met een beleid is gevraagd wat de belangrijkste motivatie is geweest om beleid te maken op het gebied van fruit en groente. De scholen hebben een beleid rondom groente en fruit omdat ze een gezonde leefstijl van kinderen willen stimuleren, omdat ze een gezonde school willen zijn en omdat ze kinderen willen laten kennismaken met gezonde voeding. Hieronder volgt een overzicht van enkele genoemde redenen:

- *Het is goed om kinderen al vroeg kennis te laten maken met gezonde voeding. Daarnaast zal het eerder een gewoonte voor hen worden.*
- *Het toenemende aantal kinderen met overgewicht en de constatering dat veel kinderen van thuis geen of een ongezond tussendoortje mee naar school krijgen.*
- *Kinderen en ouders bekend maken met de soorten fruit die er zijn. Stimuleren om de kinderen fruit te laten eten.*
- *Kinderen laten proeven van de verschillende fruit en groente, ervaren hoe lekker het is.*
- *We vinden bewegen en gezond eten belangrijk.*
- *Niet alle kinderen krijgen thuis voldoende fruit of groente. Als school willen we daar graag een bijdrage aan leveren.*

Het vignet Gezonde School is een kwaliteitskeurmerk voor scholen die werken aan het verbeteren van de gezondheid van hun leerlingen. Een Gezonde School is een school die structureel aandacht besteedt aan gezondheid, aan de hand van vier Gezonde School-pijlers. Aan de scholen is gevraagd of zij bekend zijn met de Gezonde School-aanpak.

Tabel 2.4 Is uw school bekend met de Gezonde School-aanpak? (basis = alle scholen)

	n	%
Ja, daar heb ik wel van gehoord	1.243	58%
Ja, we hebben een vignet Voeding	219	10%
Ja, we hebben een vignet (anders dan voeding)	194	9%
Ja, we hebben meerdere vignetten	157	7%
Ja, we zijn bezig een vignet te halen	179	8%
Nee, nog nooit van gehoord	165	8%

Slechts een kleine groep (8%) heeft nog nooit van de Gezonde School-aanpak gehoord. Een kwart van de scholen zegt een of meerdere vignetten te hebben en nog eens 8% van de scholen is bezig een vignet te halen.

De volgende tabel toont op welke wijze de school de ouders / kinderen heeft geïnformeerd over het Schoolfruitprogramma.

Tabel 2.5 Op welke wijze heeft uw school de ouders en kinderen geïnformeerd over het EU-Schoolfruitprogramma? (basis = alle scholen / meerdere antwoorden mogelijk)

	n	%
Door de (e-mail) schoolnieuwsbrief	1.951	90%
Schoolfruitposters	1.589	74%
Door een aparte brief/e-mail over het schoolfruit- en groenteprogramma	707	33%
Door het eten van groente en fruit op te nemen in de schoolgids / het beleidsplan	689	32%
Door de ouderbrochure van het EU-Schoolfruit- en groenteprogramma	633	29%
Via de website van school	539	25%
Door een ouderbijeenkomst	60	3%
Anders	174	8%
We hebben ze niet geïnformeerd	2	0%

90% van de scholen heeft ouders en kinderen geïnformeerd over het EU-Schoolfruitprogramma via de nieuwsbrief. Ook wordt hiervoor in veel gevallen gebruikgemaakt van de schoolfruitposters. Een derde van de scholen heeft ouders en kinderen geïnformeerd middels een aparte brief of e-mail en 32% van de scholen heeft het eten van fruit en groente opgenomen in de schoolgids / het beleidsplan.

8% van de scholen geeft aan op een andere wijze de ouders en kinderen te hebben geïnformeerd. Zaken die hierbij vaker zijn genoemd zijn:

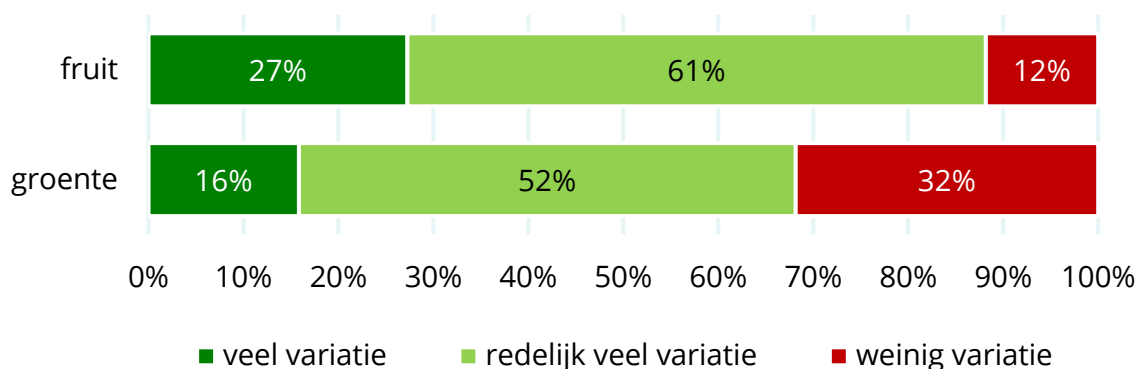
- via het ouderportaal
- via Parro
- via Klasbord
- via de app van de school
- via Social School
- via sociale media (Facebook).

2.2 Levering van schoolfruit

2.2.1 Variatie in levering

De onderstaande figuur geeft weer of de scholen vinden dat er voldoende variatie was in het aangeleverde fruit en de aangeleverde groente.

Figuur 2.6 Is er volgens u voldoende variatie in het geleverde fruit en de groente?

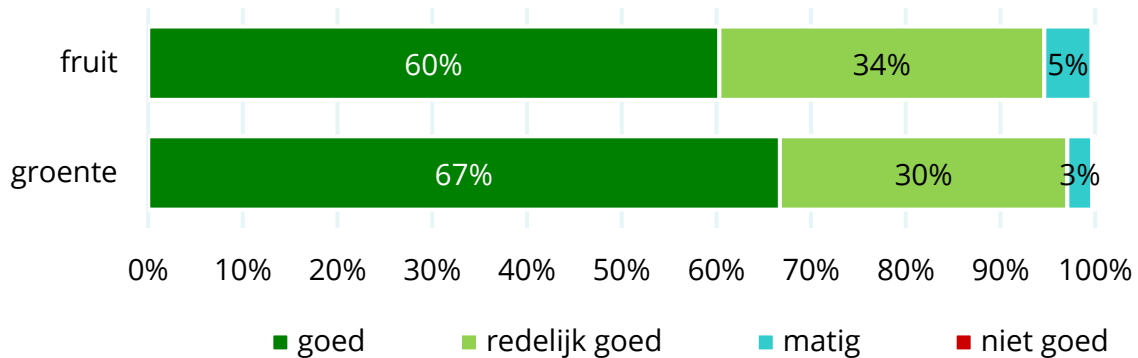
Over het algemeen ervaart men meer variatie in het geleverde fruit dan in de geleverde groente. 88% van de scholen is van mening dat er (redelijk) veel variatie is in het geleverde fruit en 12% merkt weinig variatie (15% in schooljaar 2017-2018).

Wat groente betreft ligt het aantal scholen dat weinig variatie merkt in de geleverde groente iets hoger, namelijk 32%. Dit aantal is overigens ten opzichte van een jaar geleden iets gedaald, toen was het nog 37%.

2.2.2 Kwaliteit van levering

Naast de variatie is ook gevraagd naar de kwaliteit van de aangeleverde producten.

Figuur 2.7 Hoe is de kwaliteit van het fruit / de groente die geleverd is door de schoolfruitleverancier?

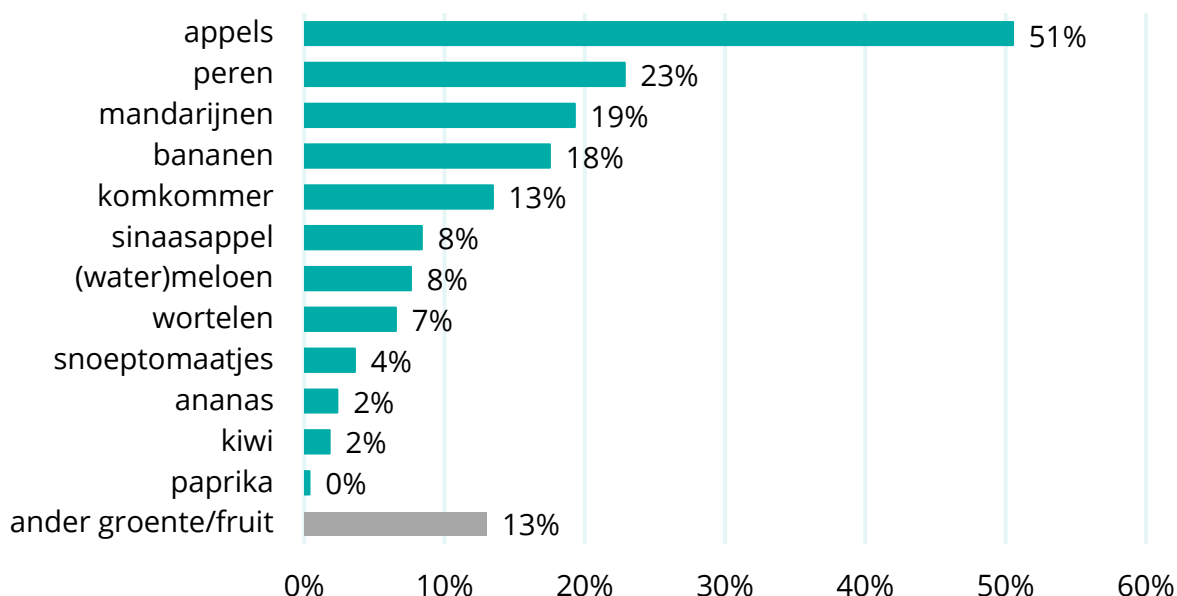

Over de kwaliteit van het geleverde fruit en groente is men over het algemeen tevreden, waarbij men nog net iets meer tevreden is over de kwaliteit van de groente dan over de kwaliteit van het fruit. Vergeleken met een jaar geleden is de kwaliteit vooruit gegaan. In schooljaar 2017-2018 beoordeelde 46% van de scholen de kwaliteit van het fruit als 'goed' en 53% de kwaliteit van de groente als 'goed'.

2.2.3 Geschikt fruit

Aan de scholen is gevraagd wat de meest en minst geschikte fruit- of groentesoorten zijn die zijn aangeboden.

*Figuur 2.8 Wat vindt u de **meest** geschikte fruit- en groentesoort die is aangeboden?*

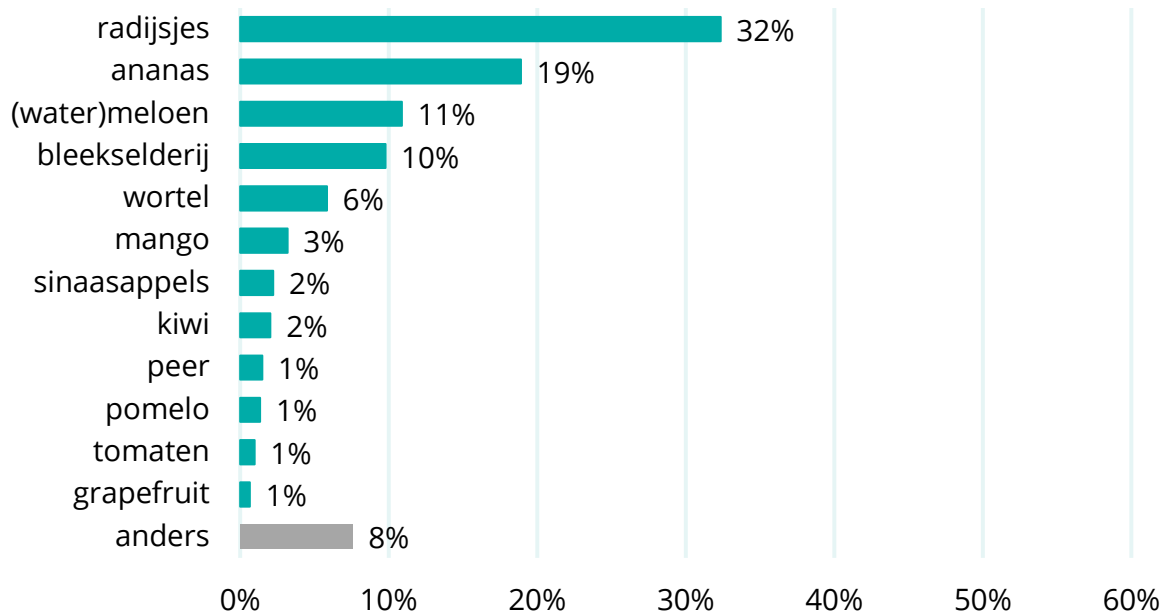
Net als vorig jaar zijn appels volgens de scholen nog steeds het meest geschikt. Kinderen zijn vaak van huis uit gewend om appels te eten en appels zijn daarnaast ook geschikt zijn omdat ze weinig bewerking nodig hebben om ze te verdelen en te eten. Volgens ongeveer een kwart van de scholen zijn peren ook geschikt, gevolgd door mandarijnen en bananen. Voor bananen geldt dat, vergelijkbaar met appels, veel kinderen gewend zijn om een banaan te eten en dat ze gemakkelijk en zonder voorbereiding kunnen worden genuttigd. Voorbeelden van andere genoemde fruit en groente (13%) zijn druiven, blauwe bessen en citrusvruchten.

Enkele scholen hebben geen specifieke groente of fruit genoemd, maar noemen zaken als:

- alle soorten zijn goed (5%)
- alles met zo min mogelijk bewerking (2%)
- eenvoudig uit te delen / porties (2%)
- variatie / verschillende soorten (2%)
- juist onbekende soorten groente en fruit (1%).

Hieronder is weergegeven welke fruit- en groentesoorten de scholen minder geschikt vinden.

*Figuur 2.9 Wat vindt u de **minst** geschikte fruit- en groentesoort die is aangeboden?*

De radijs wordt het meest bestempeld als de minst geschikte groentesoort die wordt aangeboden, gevolgd door de ananas. Men noemt dat kinderen radijs veelal niet lekker vinden of dat ze er niet mee bekend zijn. Radijs is meer iets wat je voor een salade gebruikt, maar dat is te bewerkelijk voor de scholen. Ananas vinden de kinderen vaak wel lekker, maar deze fruitsoort is in de ogen van de scholen te bewerkelijk.

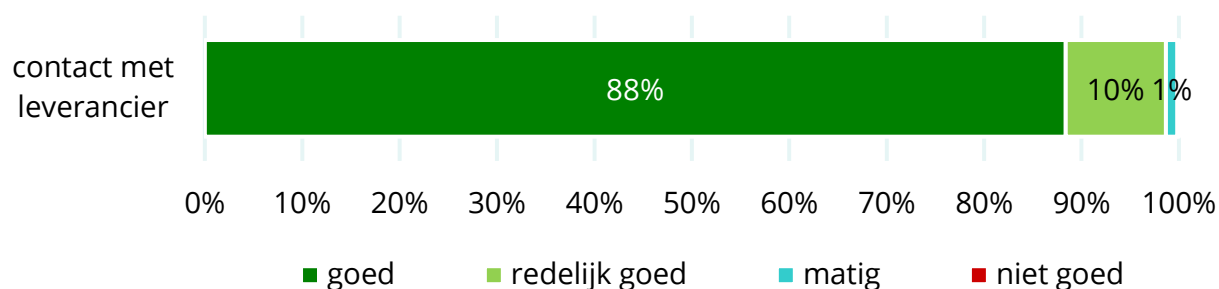
Opmerkingen die scholen maken zijn bijvoorbeeld:

- *Radijs werd helaas niet gewaardeerd. Leuk om eenmalig te proberen maar meerdere leveringen is simpelweg zonde, het is geen smaak die kinderen lekker vinden.*
- *Het is van belang dat het fruit relatief vlot klaargemaakt kan worden of door de leerlingen zelfstandig klaargemaakt kan worden. Af en toe een vrucht of groente die niet gangbaar is om leerlingen meerdere smaken te laten ontdekken is juist leuk.*

2.2.4 Contact met leverancier

Onderstaande figuur toont hoe het contact met de leverancier over het algemeen is verlopen.

Figuur 2.10 Hoe is het contact met uw leverancier van schoolfruit verlopen?

Voor een ruime meerderheid van de scholen is het contact met de leverancier goed verlopen (88%). Daar waar het contact minder goed is verlopen heeft dit vooral te maken met klachten die werden ingediend naar aanleiding van de kwaliteit van het fruit of de groente en de mate waarin deze klachten behandeld werden. Er wordt aangegeven dat klachten niet altijd netjes werden afgehandeld of dat er geen terugkoppeling plaatsvond.

Opmerkingen die scholen maken bij minder goed contact met de leverancier:

- *Ik heb niks meer gehoord, nadat ik een melding heb gemaakt van de rotte mandarijnen.*
- *Ik heb een klacht ingediend over het aantal doosjes druiven dat we hadden ontvangen (te weinig) en de kwaliteit van de druiven. Daar hebben we niets meer over gehoord.*
- *Er waren wat problemen met de kwaliteit. De leverancier heeft dit ter kennisgeving aangenomen, maar verder niets.*

Opmerkingen die gemaakt zijn ten aanzien van goed contact met de leverancier:

- *Wij hadden een levering druiven en die waren allemaal beschimmeld. Dezelfde dag teruggebeld en de volgende dag waren er al nieuwe druiven.*
- *Weinig contact nodig. De levering geschiedt keurig volgens afspraak.*
- *We hebben maar 1 keer te weinig gehad, dat werd dezelfde ochtend nog opgelost.*
- *Te weinig fruit geleverd, hier een mailtje over gestuurd en we mochten zelf fruit kopen en het geld declareren.*
- *Het fruit werd een aantal keren te laat geleverd. Ook was de kwaliteit niet altijd goed (rot). In beide gevallen is het goed opgelost.*

Hierbij aansluitend is aan alle scholen gevraagd of zij wel eens problemen hebben gehad met hun leverancier en zo ja, op welk gebied.

Tabel 2.11 Heeft u wel eens problemen gehad met uw leverancier op de volgende gebieden? (basis = alle scholen / meerdere antwoorden mogelijk)

	n	%
Nee, ik heb geen problemen met mijn leverancier van schoolfruit gehad	1.542	71%
Ja, over de kwaliteit van de groente en het fruit	343	16%
Ja, over de hoeveelheid groente en fruit die geleverd werd	225	10%
Ja, over de portiegrootte	89	4%
Ja, over het aflevertijdstip van de groente en fruit	58	3%
Ja, over de afleverdag van de groente en fruit	54	3%
Ja, over de afleverplaats van de groente en fruit	16	1%
Ja, over iets anders	83	4%

Bijna driekwart van de scholen heeft geen problemen gehad met de leverancier van de groente en het fruit. Scholen die wel problemen hebben ervaren met de leverancier zeggen voornamelijk problemen te hebben gehad met de kwaliteit van de groente en het fruit en met de hoeveelheid van de producten die geleverd werd.

Tabel 2.12 Zijn de klachten hierover goed afgehandeld? (basis = heeft problemen gehad; n = 615)

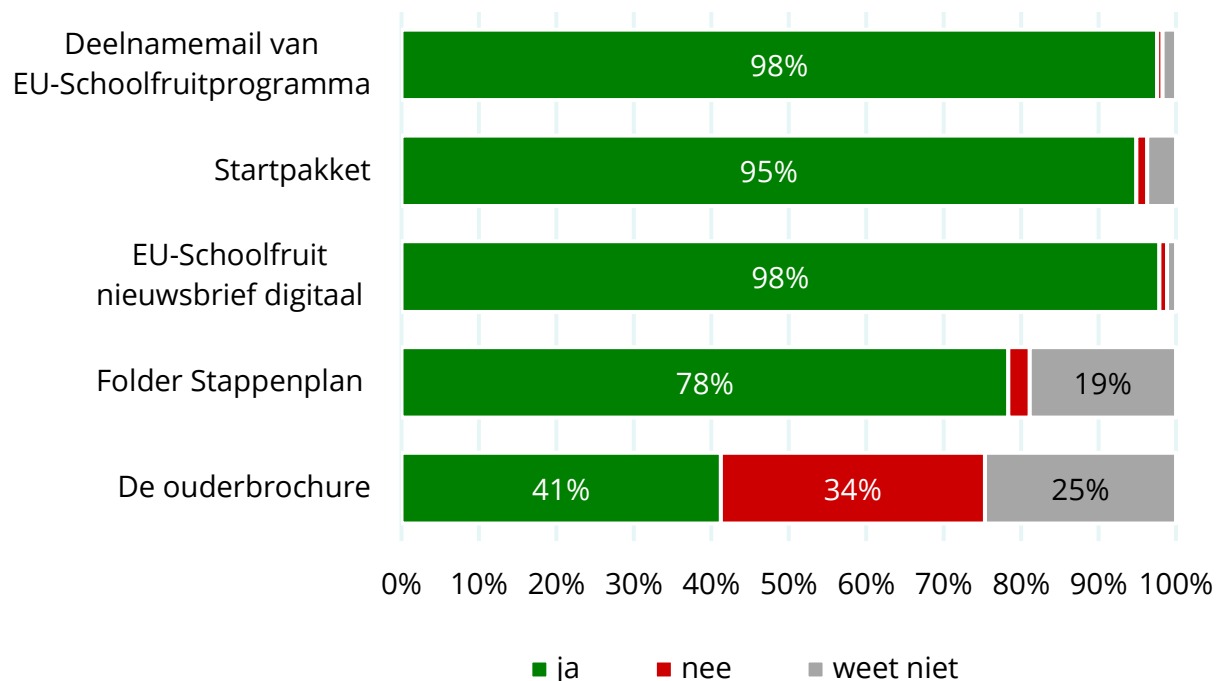
	n	%
Ik heb geen klacht ingediend	110	18%
Ja, helemaal	329	53%
Ja, grotendeels	127	21%
Nee	49	8%

Van de scholen die problemen hebben ervaren, heeft 18% geen klacht ingediend. Van de scholen die wel een klacht indienden, zegt iets meer dan de helft dat de problemen helemaal zijn opgelost. Het aantal gevallen waarbij een ingediende klacht niet is afgehandeld is iets gedaald ten opzichte van vorig jaar (8% t.o.v. 13% een jaar geleden).

2.3 Communicatie en lesmateriaal EU-Schoolfruit- en groenteprogramma

Onderstaande figuur geeft weer welke informatie de ondervraagden hebben ontvangen van het Steunpunt Smaaklessen & EU-Schoolfruit.

Figuur 2.13 Heeft u de volgende informatie ontvangen van het Steunpunt Smaaklessen & EU-Schoolfruit?

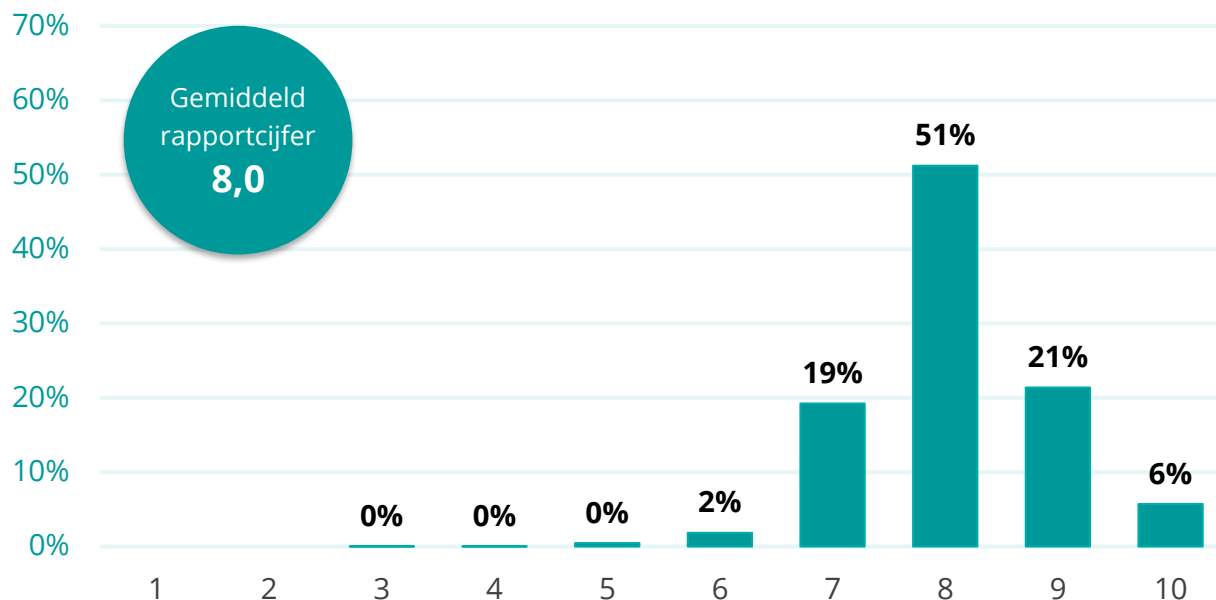

Over het algemeen wordt de informatie die het Steunpunt met de deelnemende scholen heeft gedeeld ook daadwerkelijk ontvangen. Bijna alle scholen geven aan de deelnamemail, de digitale nieuwsbrief en het startpakket te hebben ontvangen. De Folder Stappenplan wordt door ruim driekwart van de deelnemende scholen ontvangen. 41% van de scholen heeft de ouderbrochure aangevraagd en ontvangen.

2.3.1 Digitale nieuwsbrief

Aan de scholen is gevraagd hoe tevreden zij zijn over de digitale nieuwsbrief.

Figuur 2.14 Hoe waardeert u de digitale nieuwsbrief van EU-Schoolfruit? (basis = ontvangers nieuwsbrief)

De digitale nieuwsbrief wordt over het algemeen positief beoordeeld en scoort gemiddeld het rapportcijfer 8.0. Dit cijfer komt exact overeen met een jaar geleden.

Aan de scholen is gevraagd wat zij eventueel zouden willen veranderen aan de nieuwsbrief. Hierop wordt wisselend gereageerd. Zo zijn er scholen die aangeven dat de nieuwsbrief wellicht meer gericht zou kunnen worden op ouders, zodat deze naar de ouders doorgestuurd kan worden. Ook zijn er scholen die aangeven dat ze het fruit / de groente die ze geleverd krijgen graag bovenaan in de nieuwsbrief willen hebben in plaats van onderaan. Een enkeling spreekt de wens uit om de nieuwsbrief iets compacter te maken.

Sinds dit schooljaar (2018-2019) is er ook een nieuwsbrief voor ouders. Zij kunnen ervoor kiezen om zich hiervoor aan te melden. In deze nieuwsbrief staat o.a. informatie over de levering. Zo kunnen ouders zelf kijken wat er geleverd wordt. Aan alle scholen is gevraagd of ze de ouders hierover hebben geïnformeerd.

Tabel 2.15 Heeft u ouders gewezen op de nieuwsbrief voor ouders?

	n	%
Ja, via de nieuwsbrief van de school	1.019	47%
Ja, mondeling	47	2%
Ja, op een andere manier	108	5%
Nee	589	27%
Ik wist niet dat er een nieuwsbrief voor ouders is	394	18%

Meer dan de helft van de scholen staat positief tegenover de mogelijkheid dat ouders zelf een nieuwsbrief ontvangen. Scholen zijn van mening dat dit de betrokkenheid van ouders bij de school vergroot en dat het ouders bewust maakt van het programma. Op deze manier wordt het gezonde beleid nog eens extra onder de aandacht gebracht bij de ouders.

Tabel 2.16 Wat vindt u van de mogelijkheid dat ouders zelf een nieuwsbrief ontvangen?

	n	%
Goed	1.176	55%
Neutraal	673	31%
Overbodig	308	14%

Een aantal scholen (14%) ziet de extra nieuwsbrief voor ouders als overbodig. Redenen die hiervoor worden genoemd hebben te maken met de grote hoeveelheid informatie die al richting de ouders gaat. Ook geven scholen aan dat ze deze informatie liever zelf met de ouders delen. Scholen hebben daarnaast het gevoel dat de nieuwsbrief niet of slecht wordt gelezen door de ouders.

2.3.2 Startpakket

Ruim driekwart (77%) van de scholen geeft aan bekend te zijn met het lesboekje van EU-Schoolfruit. Onderstaande tabel toont het gebruik van dit lesmateriaal.

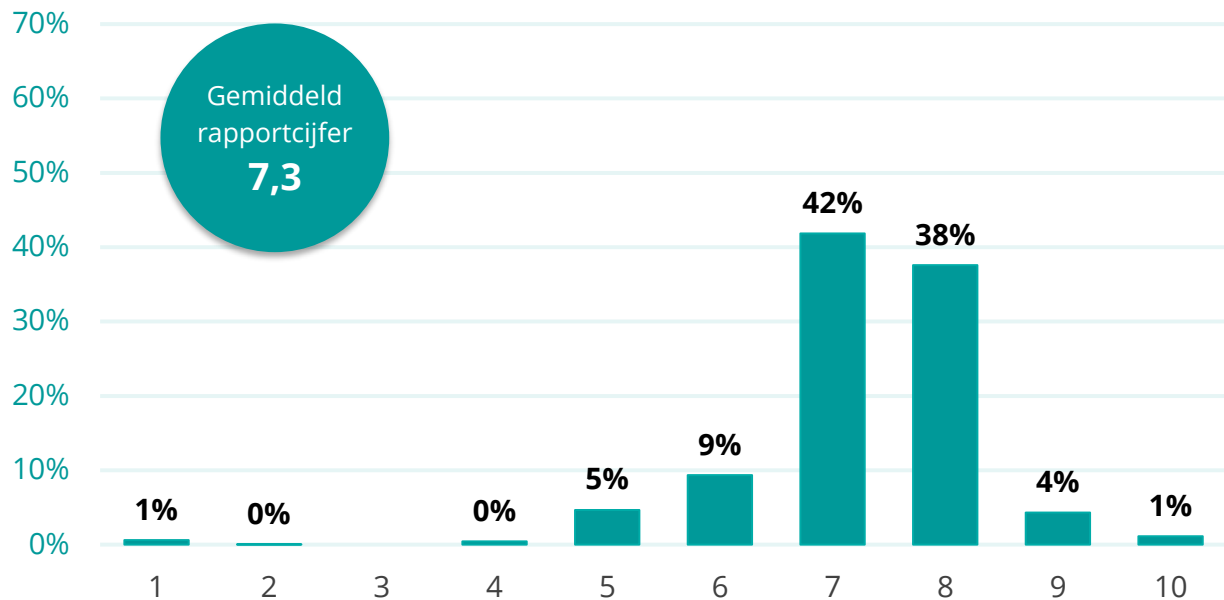
Tabel 2.17 Heeft uw school het lesboekje gebruikt? (basis = startpakket ontvangen en bekend met lesboekje; n = 1.668)

	n	%
Ja, in vrijwel alle groepen	430	26%
Ja, alleen specifiek voor specifieke groepen	231	14%
Nee, we hebben het niet gebruikt en gaan dat (waarschijnlijk) ook niet doen	443	27%
Nee, we hebben het niet gebruikt, maar zijn dit nog wel van plan	230	14%
Nee, we hebben het (toch) niet ontvangen	18	1%
Weet niet	316	19%

Ruim een kwart van de scholen die bekend is met het lesboekje geeft aan dit in vrijwel alle groepen te gebruiken, 14% gebruikt het alleen in specifieke groepen (waarbij een diversiteit aan groepen wordt genoemd) en 14% is het nog van plan. 27% van de scholen die bekend is met het lesboekje geeft aan deze niet te zullen gebruiken.

Aan de scholen die bekend zijn met het lesboekje is gevraagd hoe zij het waarderen.

Figuur 2.18 Hoe waardeert u het lesboekje? (basis = startpakket ontvangen en bekend met lesboekje)

Gemiddeld wordt het lesboekje met een 7,3 iets lager beoordeeld dan vorig jaar (7,5). Scholen die positief zijn over het lesboekje noemen voornamelijk dat het lesboekje er goed en informatief uitziet. Het lesboekje ziet er aantrekkelijk en duidelijk uit, de lessen en de opdrachten die erin staan zijn leuk en sluiten aan bij de doelgroep.

Inhoudelijk gezien worden er nauwelijks punten genoemd waarom men het lesboekje minder zou waarderen. Veel ondervraagden geven aan geen gebruik te maken van het lesboekje en niet bekend te zijn met de inhoud ervan.

Het startpakket bevatte schoolfruitposters. Aan diegenen die aangeven het startpakket te hebben ontvangen, is gevraagd of zij de posters ook hebben opgehangen.

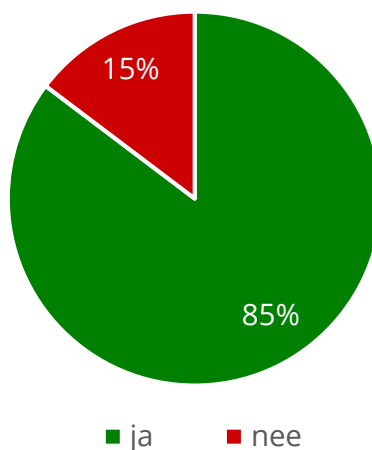
*Tabel 2.19 Heeft uw school de schoolfruitposters opgehangen?
(basis = heeft startpakket ontvangen; n = 2.047)*

	n	%
Ja, beide posters	1.736	85%
Ja, alleen de EU-Schoolfruitposter	214	10%
Ja, alleen de educatieve poster 'Proef ze allemaal'	57	3%
Nee	27	1%
Weet niet	13	1%

Veel van de deelnemende scholen (85%) hebben de schoolfruitposters, die in het startpakket worden verspreid, daadwerkelijk opgehangen. Slechts een enkeling heeft dit niet gedaan of is hiervan niet op de hoogte (in totaal 2%).

De flyer in het startpakket bevatte een korte introductie op het lesmateriaal van EU-Schoolfruit en Smaaklessen. In onderstaande figuur is te zien dat bijna alle scholen bekend zijn met de flyer in het startpakket.

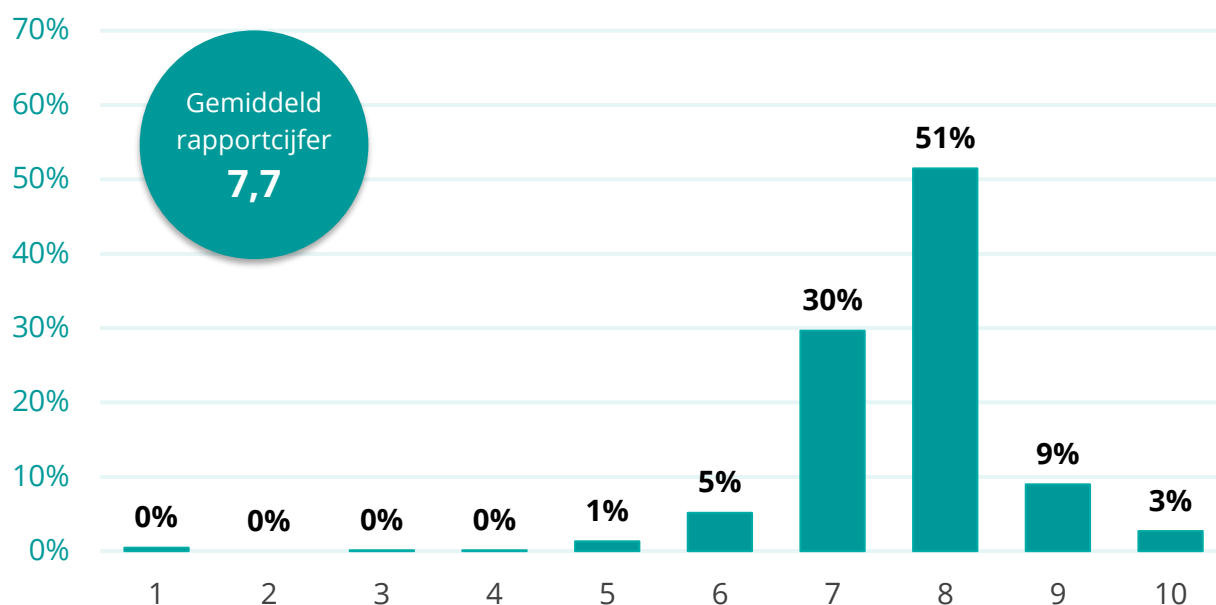
Figuur 2.20 Bent u bekend met de flyer die in het startpakket zat?

2.3.3 Ouderbrochure

Eerder was te zien dat 41% van de scholen de ouderbrochure zegt te hebben ontvangen. Van deze groep heeft 81% deze brochures ook daadwerkelijk aan de ouders verstrekt. Gekeken naar het totaal aantal scholen heeft 33% ouderbrochures uitgedeeld. Hieronder is te zien hoe de ontvangers de ouderbrochure waarderen.

Figuur 2.21 Hoe waardeert u de ouderbrochure? (basis = heeft ouderbrochure ontvangen)

Over het algemeen wordt de ouderbrochure positief beoordeeld, bijna twee derde van de scholen geeft een cijfer 8 of hoger. Gemiddeld gezien scoort de ouderbrochure hiermee het rapportcijfer 7,7.

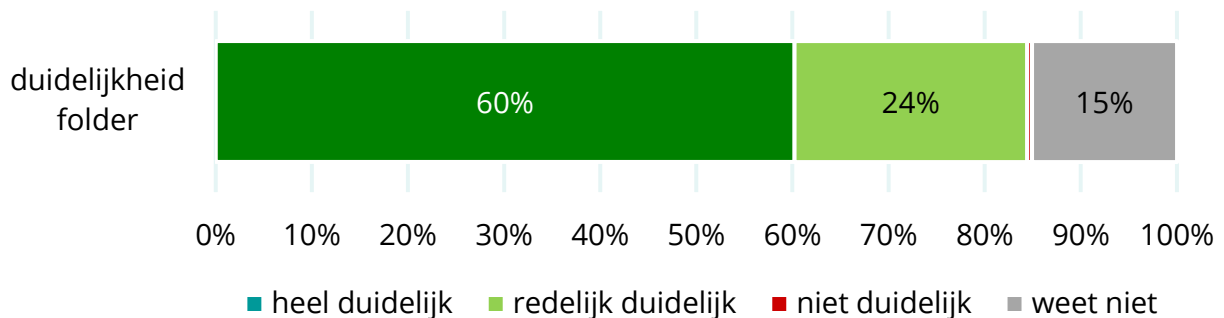
Scholen die positief zijn over de ouderbrochure geven voornamelijk aan dat de brochure duidelijk, aantrekkelijk en informatief is.

Er zijn nauwelijks scholen die een onvoldoende hebben gegeven. Een enkeling die een 6 of lager heeft gegeven geeft als reden geen terugkoppeling van de ouders te hebben ontvangen en de ouderbrochure zelf niet te hebben ingezien.

2.3.4 Folder

Aan alle scholen is gevraagd wat zij vinden van de folder 'Een schoolfruitbeleid op uw school in 5 stappen'. Doordat in de vragenlijst een afbeelding is getoond van deze folder, konden ook scholen hun mening geven, die in eerste instantie niet aangaven de folder te hebben ontvangen.

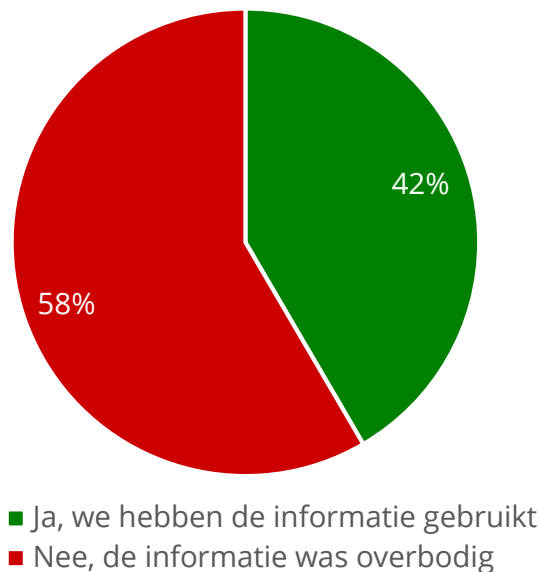
Figuur 2.22 Wat vindt u van de folder 'Een schoolfruitbeleid op uw school in 5 stappen'?

Een ruime meerderheid van de scholen (84%) vindt de folder redelijk duidelijk tot heel duidelijk. Slechts een heel klein groepje (minder dan 1%) geeft aan de folder niet duidelijk te vinden, waarbij dit vooral te maken heeft met dat men de folder nooit heeft gezien.

Onderstaande figuur laat zien dat een minderheid van de scholen (42%) die de folder heeft ontvangen, de informatie ook daadwerkelijk heeft gebruikt.

Figuur 2.23 Heeft de folder bijgedragen aan het opzetten of verbeteren van het schoolfruitbeleid op uw school?

2.3.5 Website

Van de scholen heeft 94% de website www.euschoolfruit.nl wel eens bezocht. Dit is meer dan in het voorgaande schooljaar, toen 88% zei de website wel eens te hebben bekeken. Onderstaande tabel toont waarvoor de website is geraadpleegd.

Tabel 2.24 Waarvoor heeft u deze website bezocht? (n = 2.023)

	n	%
Inschrijving EU-Schoolfruit	1.689	83%
Algemene informatie EU-Schoolfruit	1.202	59%
Informatie over leveranciers	1.078	53%
Informatie over de fruit- en groentelevering	1.055	52%
Voorwaarden deelname EU-Schoolfruit	987	49%
(Les)materialen	879	43%
Gezonde traktaties	704	35%
Informatie over Schoolfruitbeleid	402	20%
Gegevens uit onderzoeken over Schoolfruit	73	4%
Anders	19	1%

De belangrijkste reden om de website te bezoeken is de inschrijving voor EU-Schoolfruit (83%), gevolgd door het vinden van algemene informatie over het EU-Schoolfruitprogramma of informatie over leveranciers of de levering.

Er worden nauwelijks suggesties gedaan ter verbetering van de website. Suggesties die worden genoemd zijn bijvoorbeeld:

- *verschillende opties hoe je het product kunt gebruiken*
- *pictogrammen bij de aankondiging van de levering, zodat die bij de vermelding in het ouderportaal kunnen*
- *vriendelijker taalgebruik*
- *mogelijkheid om meteen naar levering schoolfruit te gaan*
- *informatie ook in het Engels*
- *het zou handig zijn dat de leerlingaantallen vaker aangepast mogen worden*
- *de procedure voor het bevestigen mag wel iets duidelijker. Aan de rechterkant staat veel informatie dicht op elkaar.*

2.3.6 Digibord lesmateriaal

Het EU-Schoolfruitprogramma biedt digitaal lesmateriaal aan via de website www.schoolfruitdigibord.nl. Op het digibord staan verschillende materialen, zoals digibordlessen, met voorleesverhalen en interactieve quizen en snacks (weetjes over diverse soorten groente en fruit). Exact de helft van de scholen zegt bekend te zijn met www.schoolfruitdigibord.nl.

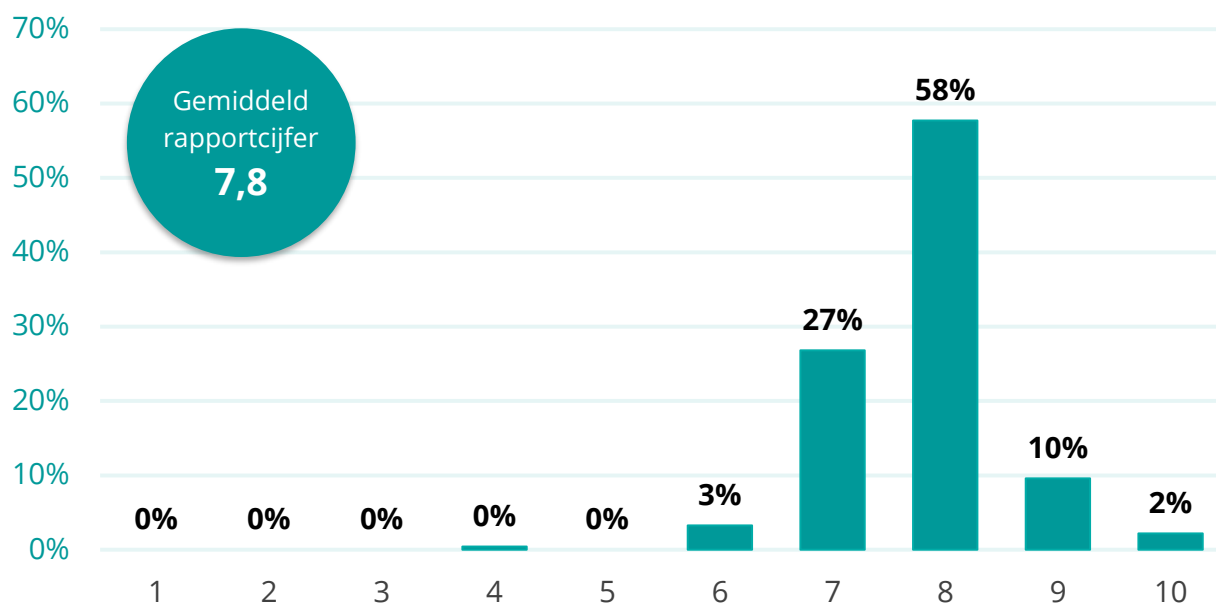
Tabel 2.25 Heeft uw school het schoolfruit digibord lesmateriaal gebruikt?

	% van bekend met digibord	% van alle scholen
Ja	43%	21%
Nee	16%	8%
Weet niet	41%	21%
Niet bekend met digibord materiaal	-	50%

Van de scholen die bekend zijn met het digibord lesmateriaal heeft 43% het ook gebruikt. Wanneer gekeken wordt naar alle deelnemende scholen, dan ligt dit percentage op 21%.

Onderstaande figuur toont de waardering voor het digibord lesmateriaal, bij diegenen die het digibord lesmateriaal gebruikt hebben.

Figuur 2.26 Hoe waardeert u dit digibord lesmateriaal? (basis = heeft materiaal gebruikt)

Gemiddeld wordt het digibord lesmateriaal beoordeeld met een 7,8. Bijna driekwart van de deelnemende scholen geeft het cijfer 8 of hoger.

Vanaf schooljaar 2019-2020 wordt het lesmateriaal van EU-Schoolfruit en Smaaklessen gecombineerd aangeboden in het nieuwe digitale lesportaal Chef!. In het lesportaal kan men terecht voor een volledig uitgeschreven les of kan men op zoek gaan naar losse onderdelen om de eigen les samen te stellen.

Tabel 2.27 Bent u van plan om volgend schooljaar gebruik te gaan maken van het digitale lesmateriaal?

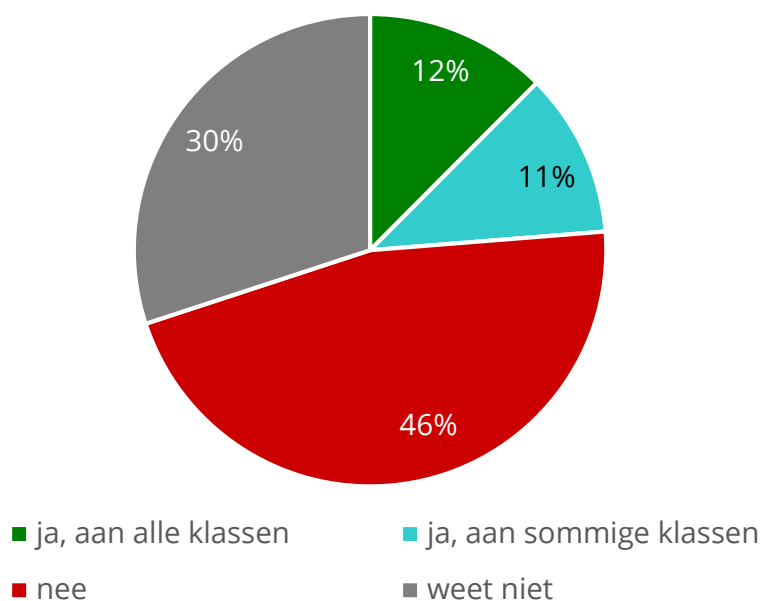
	n	%
Ja	497	23%
Nee	194	9%
Misschien	1.466	68%

Ongeveer een kwart van de scholen denkt gebruik te gaan maken van Chef! en nog eens twee derde gaat het in overweging nemen.

2.3.7 Groente- en fruitcertificaat

Aan het einde van de gratis schoolfruitperiode kunnen leerkrachten gratis een groente- en fruitcertificaat downloaden. Onderstaande figuur toont in welke mate scholen van plan zijn deze uit te reiken aan hun leerlingen. Slechts een deel van de scholen (12%) is voornemens het certificaat zeker aan alle klassen te verstrekken. Iets minder dan de helft van de scholen geeft aan geen gebruik te zullen maken van het certificaat.

Figuur 2.28 Bent u van plan het groente- en fruitcertificaat aan de leerlingen uit te reiken?

2.3.8 Voorkeur papieren of digitale informatie

Aan de scholen is gevraagd of zij een voorkeur hebben voor een papieren of digitale versie van informatiematerialen. Onderstaande tabel toont de voorkeur.

Tabel 2.29 Het lesboekje, de Ouderbrochure en het Stappenplan verschijnen op papier, maar zijn ook digitaal beschikbaar. Wat heeft uw voorkeur?

	Lesboekje	Ouderbrochure	Stappenplan
Papier	21%	12%	9%
Digitaal	44%	60%	63%
Papier en digitaal	32%	24%	25%
Weet niet	3%	4%	4%

Wat het lesboekje betreft is er niet een grote voorkeur voor een papieren of een digitale versie. De ouderbrochure en het Stappenplan ziet een meerderheid van de scholen het liefst digitaal verschijnen, al zegt nog wel een kwart van de scholen beide documenten zowel op papier als digitaal te willen ontvangen.

2.3.9 Eigen informatie

Aan de scholen is gevraagd of zij naast het uitdelen van groente en fruit en het aangeleverde lesmateriaal ook zelf op een andere wijze nog aandacht besteden aan het eten van groente en fruit.

Tabel 2.30 Op welke wijze besteedt uw school nog meer aandacht aan het eten van groente en fruit, naast het uitdelen ervan en lesmateriaal en posters? (alle scholen / meerdere antwoorden mogelijk)

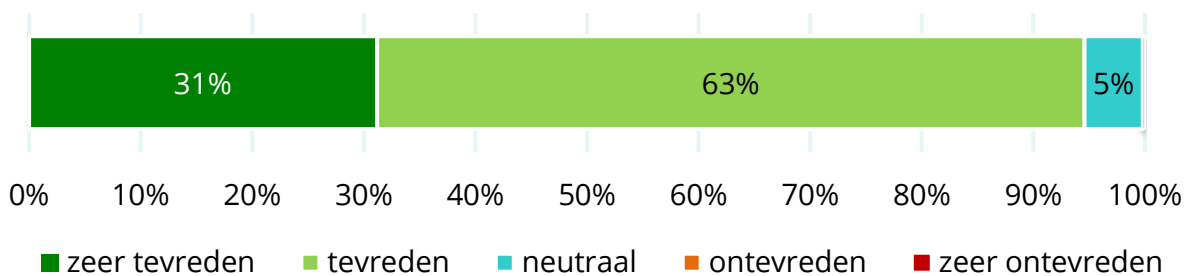
	n	%
Vermelding in de nieuwsbrief van school	1.739	81%
Het stimuleren van gezonde traktaties	1.402	65%
Vermelding in de Schoolgids	1.124	52%
Het geven van Smaaklessen	881	41%
Deelname aan lesprogramma's, zoals 'Lekker Fit!' en 'Ik eet het beter'	837	39%
Het belonen van / aandacht geven aan leerlingen die fruit meenemen	773	36%
Het geven van kooklessen	736	34%
Het bijhouden van een groentetuin van school	527	24%
Organisatie van een themaweek rondom het project schoolfruit/gezonde voeding	363	17%
Het bekijken van de internetsite in de klas	280	13%
Het geven van Smaakmissies	38	2%
Anders	124	6%
Wij doen dat niet	35	2%

Bijna alle scholen besteden, naast het uitdelen van lesmateriaal en posters, aandacht aan het eten van groente en fruit, slechts 2% doet dit niet. 81% van de scholen geeft aan in de nieuwsbrief van de school te vermelden het eten van groente en fruit belangrijk te vinden. Ook zijn veel scholen bezig om gezonde traktaties te stimuleren. Andere zaken die scholen onder andere ondernemen om het eten van groente en fruit te promoten zijn het vermelden in de Schoolgids en het geven van Smaaklessen.

2.3.10 Algehele tevredenheid informatie

In onderstaande grafiek is zichtbaar hoe tevreden de scholen zijn over alle informatie die men heeft gekregen over het EU-Schoolfruitprogramma.

Figuur 2.31 Hoe tevreden bent u over alle informatie die u heeft gekregen over het EU-Schoolfruitprogramma?

Bijna alle scholen (94%) zijn (zeer) tevreden over de informatie die wordt gedeeld over het EU-Schoolfruitprogramma. Slechts een enkeling is iets minder tevreden en geeft hiervoor als reden dat er te veel informatie wordt verspreid.

2.3.11 Extra ondersteuning

Aan de scholen is gevraagd of zij behoefte hebben aan meer ondersteuning bij het invoeren van het eten van groente en fruit op school. 95% van de scholen heeft hier geen behoefte aan. Bij de scholen die hier wel behoefte aan hebben, wordt personele ondersteuning net iets meer genoemd (in totaal noemt 2% dit) dan materialen of andersoortige ondersteuning. De betreffende scholen geven de voorkeur aan ondersteuning vanuit verschillende hoeken, waarbij het Steunpunt Smaaklessen & EU-Schoolfruit het meest worden genoemd. Dit beeld komt overeen met vorig schooljaar.

Tabel 2.32 Van wie zou uw school graag ondersteuning ontvangen? (basis = heeft behoefte aan ondersteuning; n = 104 / meerdere antwoorden mogelijk)

	n	%
Steunpunt Smaaklessen & EU-Schoolfruit	65	63%
GGD	33	32%
Leveranciers	29	28%
Voedingscentrum	27	26%
Anders	20	19%

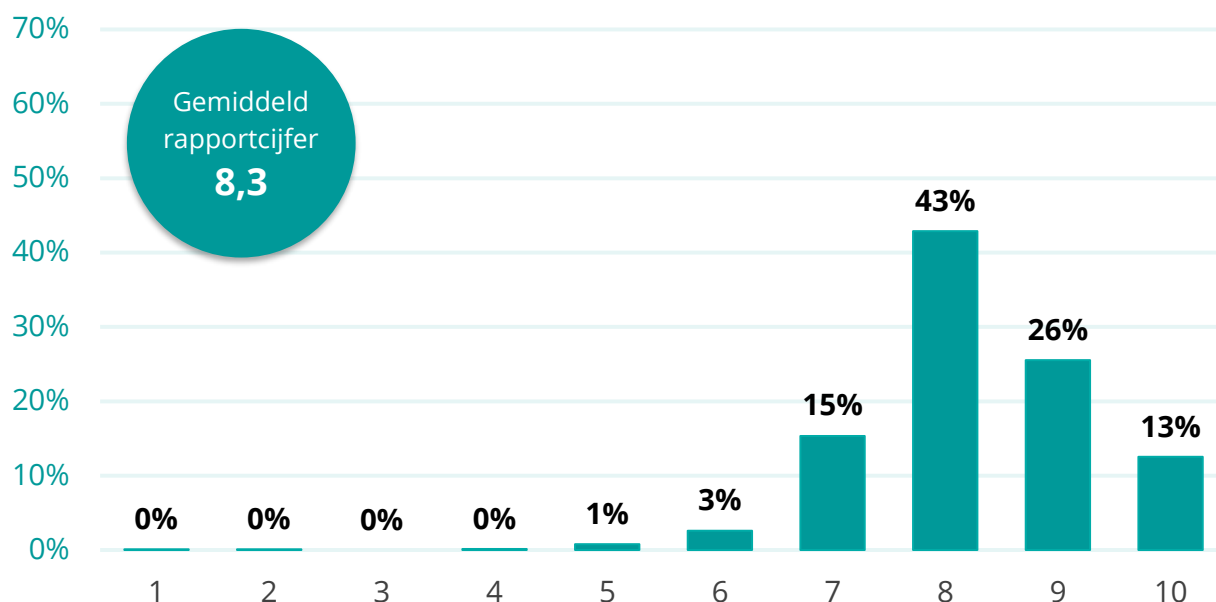
2.4 Beoordeling EU-Schoolfruitprogramma

Aan de scholen zijn verschillende vragen voorgelegd die de beoordeling van het EU-Schoolfruitprogramma en de registratie in kaart brengen. In deze paragraaf worden deze vragen behandeld.

2.4.1 Beoordeling registratie

Sinds het schooljaar 2018-2019 verloopt de registratie voor het EU-Schoolfruitprogramma via de website <https://registratie.euschoolfruit.nl>. Aan scholen is gevraagd hoe men het verloop van de registratie op deze manier beoordeelt.

Figuur 2.33 Hoe waardeert u het verloop van de registratie op deze manier?

Zoals in bovenstaande figuur te zien is, is men over het algemeen (zeer) tevreden over het verloop van de registratie. Gemiddeld scoort het verloop een 8,3. Slechts 1% van de scholen geeft aan de registratieprocedure via de website niet te waarderen. Redenen die hiervoor worden genoemd zijn de problemen die men heeft ervaren bij het inloggen en de onduidelijkheid van het systeem.

Tijdens de registratie moeten scholen meerdere processen doorlopen. Aan de scholen is gevraagd deze afzonderlijke processen te beoordelen.

Tabel 2.34 Hoe waardeert u de volgende processen omtrent de registratie?

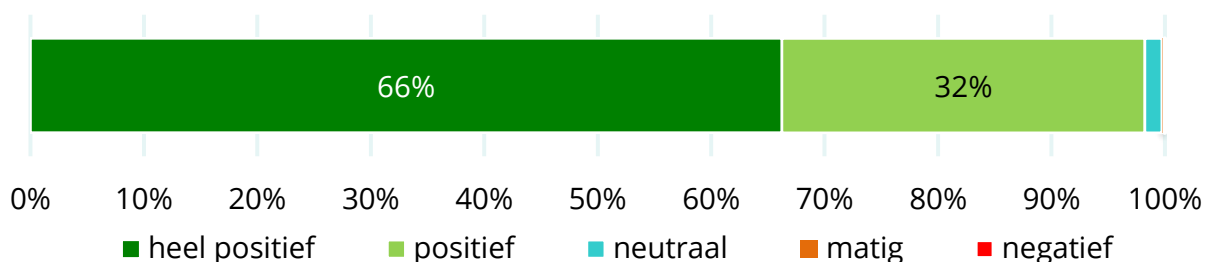
	gemiddeld rapportcijfer
Inschrijven	8,4
Insturen overeenkomst	8,3
Bevestigen ontvangst groente en fruit	8,4
Leerlingenaantal wijzigen	8,1

Alle processen omtrent de registratie worden gewaardeerd met het cijfer 8,1 of hoger.

2.4.2 Waardering EU-Schoolfruitprogramma

Onderstaande figuur laat zien hoe de scholen over het algemeen het EU-Schoolfruitprogramma waarderen.

Figuur 2.35 Hoe waardeert u het EU-Schoolfruitprogramma in totaal?

Van de scholen is twee derde (66%) over het algemeen heel positief over het EU-Schoolfruitprogramma en nog eens 32% positief. Dit komt exact overeen met vorig schooljaar. Redenen die worden genoemd hebben vooral betrekking op dat men het een mooi initiatief vindt en het prettig vindt om gezond eten op deze manier te stimuleren.

- *Geweldig dat we zoveel fruit en groente gratis krijgen en ik merk dat de kinderen meer fruit/groente zijn gaan eten.*
- *Geweldig om alle leerlingen op deze manier kennis te laten maken met verschillende soorten groente en fruit.*
- *Het is een uitgelezen kans om op redelijk eenvoudige en doeltreffende wijze het eten van groente en fruit te bevorderen*
- *Het is belangrijk om de kinderen te stimuleren fruit en groenten te eten.*
- *Alle leerlingen maken op deze manier kennis met allerlei groente en fruit. We merken dat ze dit waarderen en ook zelf belangrijker gaan vinden. Buiten het programma om hebben we 5 groente- en fruitdagen, en zorgen we zelf voor een reservepakketje voor leerlingen die het vergeten of er geen geld voor hebben.*

Redenen die worden genoemd voor een lagere waardering hebben voornamelijk te maken met ontevredenheid over de kwaliteit van en de weinig variatie in het geleverde fruit en groente.

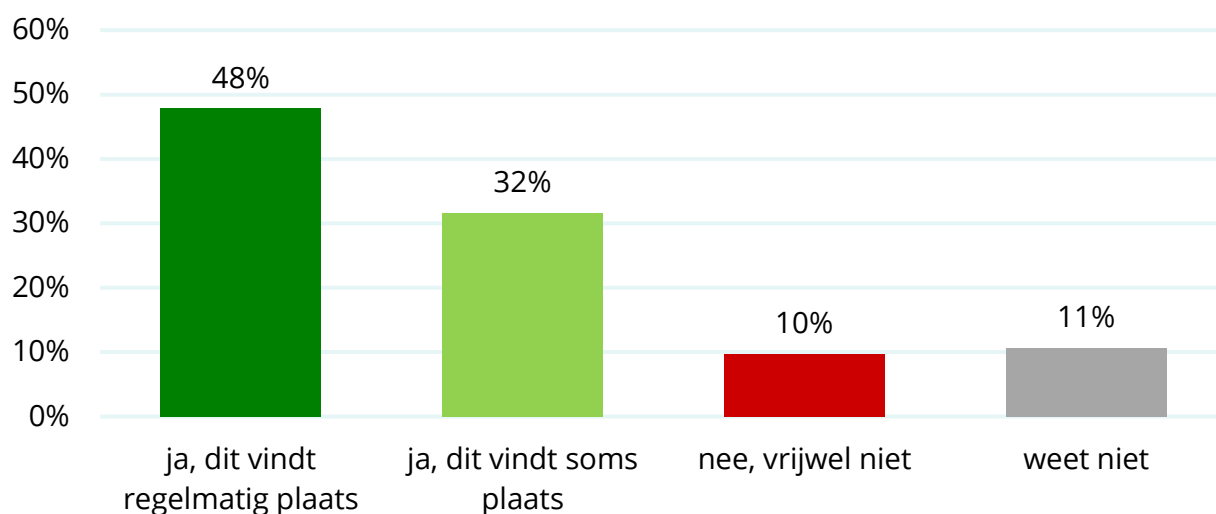
2.4.3 Reacties

Naast de mening van de scholen zelf, is ook gevraagd welke indruk zij hebben van de tevredenheid van de kinderen, hun ouders en de leraren.

Tabel 2.36 Hoe vinden de kinderen het EU-Schoolfruitprogramma? En wat is uw indruk van de reacties van de ouders en leraren op het schoolfruitprogramma? (basis = alle scholen)

	Kinderen	Ouders	Leraren
De meesten zijn enthousiast	85%	75%	83%
De helft is enthousiast, de andere helft niet	12%	9%	14%
De meesten zijn weinig enthousiast	0%	0%	1%
Dat kan ik niet goed beoordelen	3%	6%	1%
Ik krijg nauwelijks / geen reacties	-	10%	1%

Figuur 2.37 Heeft u het idee dat er door het EU-Schoolfruitprogramma door de kinderen vaker groente en fruit meegenomen wordt naar school, buiten de fruitdagen om?

Iets minder dan de helft van de scholen heeft het idee dat er door het EU-Schoolfruitprogramma door de kinderen vaker groente en fruit wordt meegenomen naar school (buiten de fruitdagen om). 10% van de scholen is van mening dat dit (vrijwel) niet gebeurt en nog eens 11% weet hier geen antwoord op te geven.

2.4.4 Voortzetting

Aan alle scholen is gevraagd of zij verwachten dat er na de laatste levering vaste groente- en fruitdagen blijven op school. Zoals in de tabel hieronder is af te lezen zegt bijna de helft van de scholen vaste groente- en fruitdagen te hebben ingesteld en nog eens 38% stimuleert om fruit en groente mee te nemen. Slechts 13% van de scholen stopt na de laatste levering met de vaste groente- en fruitdagen.

Tabel 2.38 Blijven er dit schooljaar bij u op school vaste groente- en fruitdagen na de laatste levering?

	n	%
Ja, we hebben vaste groente- en fruitdagen ingesteld	1.047	49%
Ja, we stimuleren al om fruit / groente mee te nemen (niet verplicht)	828	38%
Nee, we hebben geen vaste groente- en fruitdagen	282	13%

Aan de scholen die hebben aangegeven vaste groente- en fruitdagen te hebben ingesteld is gevraagd op welke wijze men verder gaat na afloop van de gratis leveringen.

Tabel 2.39 Op welke wijze gaat u na afloop van de gratis leveringen verder met schoolfruit? (basis = vaste groente- en fruitdagen ingesteld op school; n=1.047)

	n	%
Door ouders fruit / groente mee te laten geven	892	85%
Door samenwerking met een lokale leverancier (betaald)	46	4%
Door samenwerking met een leverancier met landelijke dekking (betaald)	40	4%
Doordat fruit / groente beschikbaar gesteld wordt vanuit de lokale overheid	37	4%
Op een andere manier	32	3%

Het merendeel van de scholen geeft aan ouders te stimuleren om fruit / groente mee te geven aan de kinderen. Ook wordt er in enkele gevallen gebruikgemaakt van een samenwerking (betaald) met een lokale leverancier of leverancier met landelijke dekking of wordt er fruit en groente beschikbaar gesteld vanuit de lokale overheid.

Zoals in onderstaande tabel is te zien geeft 20% van de scholen, die aangeven geen vaste groente- en fruitdagen te hebben ingesteld, hiervoor als reden andere prioriteiten te hebben. Nog eens 19% zegt over onvoldoende beschikbare financiële middelen te beschikken bij de school en 16% bij de ouders.

*Tabel 2.40 Waarom zijn er bij u op school geen vaste groente- en fruitdagen?
 (basis = geen vaste groente- en fruitdagen ingesteld op school; n = 282)*

	n	%
Andere prioriteiten	55	20%
Onvoldoende beschikbare financiële middelen bij de school	54	19%
Onvoldoende beschikbare financiële middelen bij de ouders	44	16%
Gezonde voeding tijdens de pauze is geen taak van de school	22	8%
Weerstand ouders	11	4%
Weerstand team	2	1%
Anders	94	33%

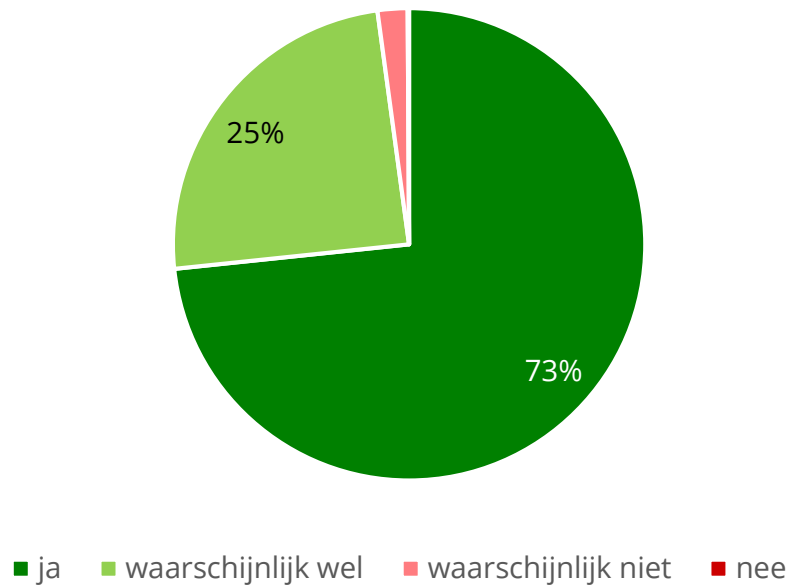
90% van de scholen hoopt volgend schooljaar weer te mogen deelnemen aan het EU-Schoolfruitprogramma en een deel hiervan gaat daarnaast ook zelf aandacht besteden aan het eten van voldoende groente en fruit.

Tabel 2.41 Gaat uw school het schoolfruit in schooljaar 2019-2020 voortzetten?

	n	%
Ja, we willen graag doorgaan met het aanbieden van fruit en hopen dat we weer mogen deelnemen aan het EU-Schoolfruitprogramma	1.219	57%
Ja, we willen graag doorgaan met het aanbieden van fruit en gaan hier zelf aandacht aan besteden, zonder deel te nemen aan het EU-Schoolfruitprogramma (bijvoorbeeld door ouders te stimuleren het zelf mee te geven aan kinderen)	21	1%
Ja, we hopen weer te mogen deelnemen aan het EU-Schoolfruitprogramma en zullen er daarnaast ook zelf aandacht aan besteden (bijvoorbeeld door ouders te stimuleren het zelf mee te geven aan kinderen)	712	33%
Nee	39	2%
Weet niet	166	8%

Het merendeel van de scholen is van plan zich volgend jaar opnieuw in te schrijven voor het EU-Schoolfruit- en groenteprogramma. Slechts 2% van de scholen gaat dit waarschijnlijk niet doen.

Tabel 2.42 Gaat u uw school volgend jaar opnieuw inschrijven voor het EU-Schoolfruit- en groenteprogramma?

Aan de scholen die hebben aangegeven niet opnieuw aan het programma deel te zullen nemen (maar eventueel wel zelf iets met fruit willen doen) is gevraagd dit toe te lichten.

Tabel 2.43 U geeft aan niet opnieuw deel te zullen nemen aan het EU-Schoolfruitprogramma, kunt u aangeven waarom niet? (n = 21 / meerdere antwoorden mogelijk)

	n	%
Te veel werk (tijd, schillen en snijden, afval)	9	43%
Omdat het eten van groente en fruit in de ochtendpauze bij ons op school al de norm is	4	19%
Is verantwoordelijkheid van ouders	2	10%
Wij willen geen contract tekenen	1	5%
Schoolleiding / leerkrachten willen niet	1	5%
Ouders / ouderraad wil niet	1	5%
Slechte ervaringen met EU-Schoolfruit	1	5%
Anders	10	48%
Weet niet	2	10%

Voor 43% van de scholen is de tijd die men kwijt is aan het voorbereiden (schillen, snijden etc.) de belangrijkste reden om niet verder aan het programma deel te nemen. Nog eens 19% van de scholen heeft aangegeven dat het eten van groente en fruit in de ochtendpauze op school al de norm is.

Ook aan scholen die hebben aangegeven helemaal **niet** door te gaan met schoolfruit in schooljaar 2019-2020 is gevraagd dit toe te lichten.

Tabel 2.44 U geeft aan niet door te gaan met schoolfruit op uw school, kunt u aangeven waarom niet? (n = 39 / meerdere antwoorden mogelijk)

	n	%
Te duur	11	28%
Te veel werk (tijd, schillen en snijden, afval)	11	28%
Is verantwoordelijkheid van ouders	10	26%
Schoolleiding / leerkrachten willen niet	6	15%
Omdat het eten van groente en fruit in de ochtendpauze bij ons op school al de norm is	6	15%
Wij willen geen contract tekenen	4	10%
Ouders / ouderraad wil niet	3	8%
Onze school staat in een achterstandswijk. Er is geen geld voor een abonnement via een leverancier en de ouders kunnen het ook niet meegeven	3	8%
De kinderen willen niet	1	3%
Slechte ervaringen met EU-Schoolfruit	1	3%
Anders	10	26%
Weet niet	1	3%

De twee meest genoemde redenen hebben betrekking op dat het duur is (28%) en dat het te veel werk / tijd kost om het voor te bereiden (28%). Daarnaast geeft ongeveer een kwart van de scholen aan dat het uiteindelijk de verantwoordelijkheid van de ouders is of kinderen wel of niet groente en fruit eten op school.

2.5 Slotopmerkingen

Tot slot is aan de scholen gevraagd of zij nog opmerkingen hebben over het EU-Schoolfruitprogramma. 85% van de scholen zegt geen opmerkingen te hebben. De overige 15% noemt wel een of meerdere opmerkingen. Hieronder volgt een overzicht van de genoemde opmerkingen.

Veel scholen zijn positief over de mogelijkheid die ze hebben gekregen om deel te nemen aan het programma. Scholen stellen de gratis levering van groente en fruit zeer op prijs en zijn enthousiast en voelen zich dankbaar:

- *De leveringen van fruit en groente hebben duidelijk een meerwaarde voor het eetpatroon van de kinderen op school. We hopen dat dit initiatief ook de komende jaren doorgaat.*
- *Een heel goed programma, zeker gezien onze populatie van heel veel anderstaligen die het financieel niet altijd kunnen betalen om groente en fruit te kopen.*
- *Een zeer positief project dat meerdere doelen nastreeft. Wij zijn zeer tevreden en hopen nog meer jaren hier gebruik van te mogen maken. Vooral zo doorgaan!*
- *Ik wil onze waardering uitspreken voor het feit, dat we elke week gratis, zonder kosten voor de school, al die lekkere groente en dat heerlijke fruit, op school moeiteloos geleverd krijgen! Hartelijk dank namens de kinderen, hun ouders en het personeel.*

Toch wordt er een aantal keer een kanttekening geplaatst bij de geboden variatie en / of de hoeveelheid van het geleverde fruit / de groente:

- *Het aanbod van groente en fruit was dit jaar zeer beperkt. We hebben heel veel appels en peren gegeten. Sommige groente zijn niet eens aangeboden. Daarnaast was de kwaliteit aanzienlijk slechter dan vorig jaar. We hebben vaker iets moeten weggooien.*
- *Het enige punt waar we toch wel wat mee gestoeid hebben, was de hoeveelheid fruit en groente die we kregen. Een aantal ouders vond dat de kinderen te weinig kregen om de ochtend mee door te komen. Eén mandarijn werd bijvoorbeeld als te weinig gezien.*
- *Op de posters stonden veel groente- en fruitsoorten waar de kinderen nieuwsgierig naar waren. We vonden de afwisseling in het aanbod echter niet groot. Heel veel soorten (met name fruit) kwamen niet aan bod.*
- *De hoeveelheid is soms niet toereikend: 3 meloenen voor 90 kinderen is niet veel.*

Tot slot wordt er genoemd dat er op het gebied van duurzaamheid verbeteringen mogelijk zijn:

- *Het leveren van het fruit en groente gebeurt nu in kartonnendozen. Zou dit in plastic bakken kunnen? Zo kan de leverancier deze weer mee terugnemen en hergebruiken.*
- *Andere jaren werd het fruit aangeleverd in kratjes die we dan weer mee teruggaven. Nu zat het in dozen, die we weg moesten gooien. Dit is veel extra afval wat zonde is. Zeker omdat wij ook een afvalvrije school zijn.*

3. Bijlage: achtergrondkenmerken primair onderwijs

Tabel 3.1 De vragenlijst is ingevuld door...

	n	%
Directeur / adjunct-directeur / locatieleider	915	42%
Leerkracht	590	27%
Administratief medewerker / secretaresse	256	12%
Conciërge	126	6%
Intern begeleider	83	4%
Onderwijsassistent	63	3%
Teamleider	46	2%
Ouder	17	1%
Anders	61	3%